

DRAMA ÖĞRETMENİNİN YETERLİLİKLERİ

EFFICIENCIES OF DRAMA TEACHER*

Dr. Ayşe OKVURAN

*Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, İlköğretim Bölümü,
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi*

ÖZET

Bu çalışmada drama öğretmenin sahip olması gereken yeterlilikler/beceriler incelenmektedir.

Drama öğretmeni drama literatürü ve drama tarihi bilgisine, drama deneyimine, edebiyat bilgisine, olumlu bir atmosfer yaratabilme becerisine, doğaçlamayı manipüle etme vb. pekçok yeterliliğe ve beceriye sahip olmalıdır. Drama öğretmenlerinin, öğrencilerinin, Milli Eğitim Bakanlığının ve toplumun işbirliği, iletişimi, isteği ve drama bilgisi bu yeterlilikleri geliştirecektir.

Anahtar Sözcükler : Drama öğretmeni, drama öğretmenin yeterlilikleri/ becerileri

ABSTRACT

In this study the efficiencies/skills which drama teachers should have were investigated.

A drama teacher should have literature and drama history, theatre and arts education knowledge, manipulation of improvisation and, creating a positive atmosphere and, using materials skills and etc. Drama teachers, students, Ministry of Education and society's coordination and communication and knowledge of drama and desire are necessary for improving teacher's efficiencies.

Key Words : Drama teacher,drama teacher's efficiencies/skills

20. yüzyılda ülkemizde ve dünyada önemli bir yere sahip olan dramanın 21.yy'da da bu önemini koruyacağına inanılmaktadır. Çünkü 21. yy'da da temel insani değerler varlığını sürdürecektir; erdem, dostluk, işbirliği, yardımlaşma, dayanışma, empati v.s. Eğitim de bu değerlerin taşıyıcısı ve yayıcısı olma işlevini yitirmeyecektir, çünkü eğitim genelde

tutucudur. Gençler ise bugünde yaşarlar, geleceğe dönüktürler. Gençlik 21. yy'da yaşarken eğitimciler geçen yüzyılların değerlerini aktarmaya çalışırlar. Drama ise bu bağlamda eğitimbilimi yöntemi, disiplin, sanatlar eğitimi alanı olarak değer aktarıcısı işlevini sürdürecektir.

* Bu yazı 23-26 Ekim 2002 tarihleri arasında Yakın Doğu Üniversitesi tarafından düzenlenen XI. Eğitim Bilimleri Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

21. yy'da orta öğretimde gençlerden beklenen başlıca yeterliliklerin yaratıcı ve eleştirel düşünme, iletişim, ekip çalışması, problem çözme, bilgiye ulaşma, yorumlama ve değerlendirme, kaynakları kullanma ve teknoloji olduğu belirtilmektedir (Kılıç, 1997).

Dramadaki temel tanımlardan biri de yaşamdaki gerçek (imgesel de olabilen) dramatik (iletişime, eyleme dayalı ve gerilim içeren) anların, uzmanlar tarafından, bir grup çalışması içinde (drama sosyal bir alandır), oyunsu süreçlerle (drama hem oyundur, hem değil), tiyatro tekniklerini de kullanarak yeniden canlandırılması, oynanmasıdır. Drama "mış gibi yapma" özelliğiyle 21. yy becerilerinin gerçekleşmesinde aracı, hazırlayıcı işlevi görebilir.

Dramanın başlıca özellikleri şunlardır :

* Drama bir süreçtir. Başlangıçla şimdi arasında bir fark vardır.

* Drama dramatik yaşantılara dayalıdır.

* Drama doğaçlamalardan oluşur. Doğaçlama olmadan drama olmaz.

* Doğaçlamalarla bir durum yaratılır.

* Dramada gerçekle oyun içiçedir.

* Dramada gerçekle kurgu içiçedir.

* Drama sosyaldır; tekli, ikili, çoklu gruplarla yaratılır.

* Drama eğitimi bütünleştirir.

* Drama bilgiyi yaşantıya dönüştürür.

Drama öğretmenin yeterliliklerini belirlemek için önce drama öğrencilerinin öğrenme düzeylerine bakmak (bilgi, beceri, tutum v.b.'ne) gerekmektedir.

İngiltere'deki drama programına göre (1989) drama öğrencileri dramatik uzlaşmaları görerek, dramatik formları kullanarak, ifade için en uygun materyali seçerek ve anlamı hoş, akıcı bir dramatik ifadeyle yaratarak aşağıdaki sonuçlara ulaşırlar:

* Drama öğrencilere insana ait duyguları gösterir.

* Drama, estetik anlayışı geliştirir.

* Öğrenciler kendi yeteneklerini sözel ve sözel olmayan iletişim biçimlerini görür.

* Grup çalışmalarından hoşlanır ve farkındalığı gelişir.

* Sorumluluk ve başarı duygusunu geliştirir.

* Bireysel yada grupla çalışmayı sağlar.

* Öğrenciler kendi tutum ve değerlerini diğerleriyle kıyaslayarak geliştirir.

IATA'nın (Uluslararası Amatör Tiyatrolar Birliğinin) drama/tiyatro öğrencileri için hazırladığı el kitabında (1991) öğrencilerin öğretim düzeylerine göre drama öğrenme düzeyleri de değişmektedir:

İlköğretimde öğrenciler doğal dramatik oyunun akışını anlamayı, müzikte, şiiirde, dramadaki iletişim ortamını, edebiyatı yorumlamayı, imgelemsel bir dünya yaratmayı, yazılı oyunlardan spontan oynamaya doğru drama anlayışını geliştirmeyi, konuşma ve eylemi birleştirmeyi, tiyatro/dramanın temel kavramlarını, sözcüklerini kullanmayı ve yaratıcı problem çözme öğrenir. Bu yolla öğrenciler;

* Dramatik etkinlikler içinde özgürlüğe alışır.

* Nesnelere algılama, bireysel kimlik oluşturma ve yaratıcı problem çözmeye doğru duyularını geliştirir.

* Kültürel farklılığın farkında olmayı,

* Geçmiş ve bugünkü tiyatro biçimlerinin farkında olmayı,

* Topluma duyarlı bir tiyatroya katılımı,

* Ürünler paylaşarak katılımı,

* Tiyatroyu izleme ve öğelerini görmeyi,

* Yazılı sahneleri uyarlama ve yazma olanaklarını geliştirmeyi kazanır.

Lise düzeyinde ise öğrenciler drama/tiyatro ile;

* İçsel ve bilişsel kararlarla birlikte temellendirerek yaratıcı bir çalışmanın öğelerini düzenlemeyi,

* Yaratıcı problem çözme yoluna başvurmayı,

* Tiyatro tarihi ve kavramlarını kullanmayı öğrenir.

Aynı zamanda bu yolla öğrenciler:

* Tiyatronun geçmiş ve bugünkü biçimlerini kullanarak kültürel farklılıklar yaratmayı,

* Bireysel ve küçük gruplarla tiyatro projeleri üretmeyi,

* Amatör tiyatrolara katılımı,

* Profesyonel atölyelere devam etme ve performansları görmeyi,

* Performanslara katılımı,

* Estetik zevki artırmak için ileri düzeyde çalışmalara katılımı öğrenir.

MEB'in öğretmen yeterlilikleri çalışmasında (2000) yeterlilik kavramı bir işi veya görevi yapabilme gücü olarak tanımlanmaktadır. Yeterlilik ölçülebilir, gözlenebilir olmalı ve bir süreç sonunda hizmet, ürün, nitelik yada uygunluk olarak ortaya çıkmalıdır. Adı geçen çalışmada öğretmen yeterlilikleri genel kültür, özel alan ve eğitime, öğretme yeterlilikleri olarak ele alınmaktadır:

Genel kültüre ilişkin yeterlilikler; disiplinler, bilgi, beceri, öğretmenin eğitim sürecindeki genel kazanımları, diğer disiplinlerin bilgi ve becerilerinin alan bilgisiyle ilişkilendirilmesi, öğrencileri genel kültür yaşantılarını geliştirmeye özendirilmesi olarak açıklanmaktadır. Öğretmen temel ve uygulamalı bilimler ile sosyal bilimlerin temel kavramlarını, varsayımlarını, tartışmalarını, araştırma ve inceleme yöntemlerini bilir ve anlar. Olay ve olgu karşısında durumu felsefi, tarihsel, sosyolojik ve ekonomik yönleriyle tanımlar ve açıklar.

Özel alan yeterlilikleri öğretmenin öğreteceği alanın temel kavramlarını araştırma, inceleme araçları ve yapılarını açıklamaktadır. Öğretmen alanına ilişkin, temel kararları, ilkeleri, farklı görüşleri, kuramları ve araştırma yollarını öğretmeyi, kaynakları ve öğretim malzemelerini değerlendirmeyi, alanında araştırma yaparak bilgiyi üretmeyi, alana ilişkin problemleri tanımayı, disiplinler arası çalışmaya özendirmeyi kazanır.

Öğretmenin eğitime-öğretme yeterlilikleri ise öğrenciyi tanıma (fiziksel, zihinsel, sosyal, ekonomik, grup ilişkileriyle, öğrenme stillerini tanıma), öğretimi planlama (öğretimin amacını, içeriğini, etkililiğini, ortamını, materyali, yıllık/ünite/ders planı yapma ve öğretim yöntemlerini kullanma), materyal geliştirme (etkinlik, görev, iş yapma hazırlama, tepegöz, saydam hazırlama, slayt hazırlama v.s.) öğretimi yapma (öğrencinin ilgi ve dikkatini çekme, önceden öğrenilenlerle bağlantı kurma, öğrencileri öğretim etkinliğine katma, dersi özetleme, değerlendirme, öğrencinin eksik ve yanlışlarını giderme, öğretim yöntemlerini kullanma v.b.), öğretimi yönetme (kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam oluşturma, kuralları belirleme, zamanı yönetme, iletişim düzenini kurma, liderlik özelliklerini geliştirme, okul etkinliklerine sınıfı katma), başarıyı ölçme ve değerlendirme, rehberlik yapma (öğrencileri dinleme, model alma, öğrenme ve

çalışma alışkanlığı kazandırma v.s.), temel becerileri geliştirme (eleştirel düşünme, sözlü iletişim, kendi kendine öğrenme becerilerini geliştirme), özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere hizmet etme, yetişkinleri eğitime, ders dışı etkinliklerde bulunma, kendini, okulu ve okul çevre ilişkilerini geliştirme yeterlilikleridir.

MEB'in öğretmen yeterlilikleri konulu kapsamlı çalışması öğretmene yeterlilikler açısından ağır görevler yüklemektedir.

Morgan ve Saxton'un (1983) drama öğretmenlerinin becerileri konulu çalışmasında başlıca yeterlilik, beceri alanları, ipuçları/işaretler, kaynaklar, değerler, başarı, öğretmenin rol alması, tiyatro ve dramayı planlama fikridir.

İpuçlarında öğretmen eğitim ve uygulama içinde;

* Sınıfa sözel ve sözel olmayan işaretleri açıklamalı/belirlemeli,

* Sınıftan sözel ve sözel olmayan işaretleri alabilmeli,

* Bu bulguları dramada yapılandırılmalıdır.

Dil ve iletişim bölümünde öğretmen becerileri:

* Sözel ve yazılı iletişimde spontanlık,

* Diğerini dinleme, birbirini yanıtlama,

* Rolün içinde ve dışında sorgulama,

* Yorumlamada özgürlük,

* Soruları analiz ve yorumlama olarak belirlenmektedir.

Kaynaklar açısından öğretmen becerileri;

* Uygun kaynakları arayıp bulmak,

* Kaynakların dramatik değerini bilmek ve eyleme yada dramatik formun içine evirebilmek,

* Edebiyat, Tv, sinema, sanat, müzik, tiyatro oyunları, gazeteler, dergiler, karikatürler, sergiler ve müzelerle bağlantı kurmak,

* Kaynakların evrensel temasını bilmek,

* Öğrencilerden alınan kaynaklarla çalışmaktadır.

Değerler açısından öğretmen aşağıdaki becerileri uygulamayla geliştirmelidir:

* Kendi değerlerini kullanarak öğrencilerde değer sistemi oluşturmak,

* Öğrencilerin rol içinde durumlar yaratarak kendi değer sistemlerini oluşturmalarını sağlamak,

* Başarı açısından drama öğretmeni öğrencilerin kendi işlerini algılamaları için estetik yaşantılara olanak yaratmalıdır.

Öğretmen rol alarak;

* Rol oynama yoluyla süreci görmek,

* Sözel rolü kurmak, ne zaman konuşacağını, ne zaman dinleyeceğini ve ne zaman susacağını bilmek,

* Rolü değiştirmek,

* Rolün uygun olduğu anı sezme,

* Rolün gerektirdiği davranışı göstermek,

* Sınıfın sorumluluk almaya hazır olduğunu anlamak,

* Role uygun dili ve pratiği bulmak,

* Çocukların rol içindeki gereksinimlerine nasıl destek vereceğini bilme yeterliliğine sahip olmalıdır.

Tiyatro bağlamında ise öğretmen;

* Tiyatronun çatısını kullanarak oyun, alıştırma, doğaçlama, koro, sahneleme yapmak,

* Gerilimi kullanmak,

* Sürprizi kullanmak; ancak sürpriz oyunda çocuklar için olmalıdır, öğretmen için değil.

* Seste, harekette, ışıkta, mekânda, yönergede zıtlık kullanmak,

* Ritüeli kullanarak eylemin sembolik anlamını verme becerilerine sahip olmalıdır.

Dramayı planlarken öğretmen çocukların göreceği ve yapacağı akıcı bir yapı oluşturmalıdır. Bu planlama araştırmayı ve uygun strateji ve teknikleri seçmeyi içerebilir. Bir planlama için öğretmenin aşağıdaki uygulama ve eğitimlere gereksinimi vardır:

* Fikirlerin görsel uçuşmasını imgeleme,

* Tematik ağlar oluşturma,

* Sınıflandırabilme,

* Kardeşlik duygusu,

* Paradoks kullanma,

* İnsanın doğası,

* Yanıtlanmamış sorular,

* Drama metinlerinin içindeki stratejiler, teknikler, taktikler,

* Eğitimde dramanın felsefi ve tarihsel temelleri v.s.

Almanya'da Oyun ve Tiyatro Pedagojisi alanında öğretmen yetişiminde sanatsal, kuramsal, eğitimsel ve öğretim bilgisine dayalı bir sistem kuruludur. Oyun ve Tiyatro Pedagojisi Merkez Örgütü BAG (Alman Federal İş Derneği) Başkanı Klaus Hoffmann'a göre (1995) bu yetişimde beş temel yetkinlik alanı saptanmıştır:

1. Özneye (bireye) ilişkin yetkinlik : Kendini ve diğerini anlama, algılama, işbirliği, alçak gönüllülük.

2. Sanatsal yetkinlik : Oynama ve doğaçlama becerisi, tiyatrosal canlandırma araçlarına ilişkin bilgi ve beceri sahibi olarak estetik etkiye dönüştürme.

3. Kuramsal yetkinlik: İlgili kuramsal bağlantılar, bağlam hakkında genel bir görüş sahibi olma, uygun kuramsal bilgiyi seçebilme, kuramlar üretme, analitik düşüncüyü geliştirebilme.

4. Ulaştırabilme yetkinliği (yöntemsel-didaktik-yetkinlik): Oyunculuk becerisini diğerlerine geçirebilme yetisi, psikik, toplumsal ve estetik etmenleri süreçte ve üründe-gösterimde ilişkilendirebilme, birbirinden çıkarak geliştirebilme yetisi.

5. Teknik ve el becerisine ilişkin ve örgütlenme yetkinliği : Teknik sorunları tanıma ve çözebilme, organizasyona ilişkin grupsal süreçler ve üstesinden gelebilme, kurumsallaşma sınırının ötesinde işbirliklerini örgütleyebilme.

Bu yetkinlik alanları da kendi içinde somut öğrenme alanları ve konularına ayrılabilir:

Tiyatro pratiği (öğrenme alanı 1) : Beden ve devinim çalışmaları, soluk, ses ve metin çalışmaları, doğaçlama, canlandırma ve rol çalışmaları, anlatma ve sahnesel anlatım, estetik araç gereçle çalışma (kukla, figür, maske, teknik araç gereç ve ton, ışık vb) değişik biçimleriyle çalışma, tiyatro parçaları geliştirme, sahneleme pratiği, prodüksiyon dramaturgisi.

Tiyatro kuramı (öğrenme alanı 2) : Tiyatro tarihi, kuramı, biçimleri, biçimleri, pedagojik tiyatronun tarihi, günümüz tiyatrosunun estetiği, kültür kuramı, drama kuramı, yazın bilim ve iletişim bilim, estetik bildirişim kuramı.

Bireysel araçlaştırabilme (öğrenme alanı 3) : Medyalite ve öznellik (araç gereç ve bilgiye hakim olma, kullanabilme) algılama, kendisinin ve başkalarının davranışlarının çözümlenmesi, birey ve grup yapılarına ait bilgi etkileşim ve rol oynama, oyun yönetiminin öğretim bilgisi, oyun ünitelerini

planlama, yürütme, üzerinde düşünme ve çözümleme, ilk fikrin oluşmasından gerçekleşmesine dek bir gösterimin grup çalışması içinde etüdü, estetik eğitim ve tiyatro pedagojisi, eğitim bilimleri, toplumsal bilimler, gelişim psikolojisi, oyun kuramına ilişkin gerekli bilgiler.

Teknik ve organizasyon (öğrenme alanı 4) : Tiyatronun teknik alanları, ton, ışık, sahne vd. yeni teknik ve araçları devreye sokabilme, kültür politik ve kültür işletmeciliği, proje geliştirme ve işletmeciliği.

Dorothy Heathcote'a göre (Wilkinson, 1997) drama öğretmenleri, dramayı üretirken 12 ana ölçüt kullanır:

1. Anlamları anlamak; insanların diğerleriyle iletişiminde yer alan anlamları anlaması (ses, sessizlik, görülen ve duyulan şeyler, hareketsizlik ve hareket, karşıtlıkların değişimi).
2. Öğrencilerine anlamlı ve seçilmiş olanı kullanmayı öğretmek.
3. Her verilen durumda belirsizden belirgin olana doğru eleyebilmek.
4. Sıradan olanın içinde sembolik olanı bulmak, sıradanı sembolik biçime sokmak.
5. Her birinin merkezine evrenseli koymak.
6. Yaşayan, canlı bir iletişim dili oluşturmak. Bilgiyi yaşantıya dönüştürmek.
7. Süregiden durum içinde gerilim yaratmak. Yalnızca olayları yeniden taklit etmek değil yaşantının içinde derinliğine taklit etmek ya da çıkarmak.
8. Öğretmenin kendisiyle sınıf arasındaki iletişimde sözsüz işaretlerin kullanımını kontrol etmek.
9. Belirtileri, ipuçlarını karıştırmaksızın anlamlı proje yapma yeteneği.
10. Konuşulan ya da konuşulmayan, görülen ya da görülmeyen, bireysel ya da grupla sınıftan bilgiyi kazanarak yorumlama yeteneği.
11. Sabırlı olarak farklı yüzleri (görünümleri) bulabilmek, denemelere ve hatalara karşı dayanıklılık, değer yargılarının anlamsızlığı (yokluğu), kişilerin yerini alma yeteneği, katılımcılar için onların içinden anlamı çıkartarak gerçek bir durum yaratma yeteneği.
12. Öğretimde disiplinin (dil, matematik, tarih ya da herhangi bir alan) ne olduğu önemli değildir.

Öğretmen kişisel kararlarını sahip olduğu kavramlarına bakarak vermemelidir.

Heathcote drama öğretmeni için, akademik ve uygulamalı olmak üzere iki yaşantı ve yeterlik alanı belirlemektir:

Akademik deneyim ve yeterlilikler:

- * Doğum ya da söylencenin kaynağı, mit, efsane, folklor gibi farklı sosyalleşmelerin kullanımına karşı tutumlar,
  - * Dramatik biçimlerde farklılıklar, trajik, komik, didaktik, absürd, dramatik oyun gibi,
  - * Grup dinamikleri bilgisi,
  - * Tiyatro ve dramanın yeri konusunda antropolojik çalışmalar,
  - * Oyun anlayışı ve seçimi,
  - * Çocuk gelişimi. Bireysel ve grup gereksinimleri ile dramanın gelişim aşamaları hakkında bilgi,
  - * Öğrenmeye motive olma.
  - * Eğitimde dramanın tarihi. Yalnızca batı kültüründe değil diğer kültürlerin de bilgisi,
  - * Gerilim yaratmak için karşıtlıkların, çeşitlemelerin analizi,
  - * Sağlıklı bir beyin,
  - * Grupların özel alanlarında iletişim yöntemleri bilgisi.
- Uygulamaya Dönük Deneyimler-Yeterlilikler :
- * Üretilmiş metin, öykü ve oyun olmadan üretme,
  - * Öğretmen tipi, esnekliği vb. konusunda kendini keşfetme,
  - * Sınıfta çocukların drama dürtüsünü işe koşma,
  - * Her mekanda ve büyüklükteki grupla oynama,
  - * Teyp, ışık, film vs. kullanma becerisi,
  - * Hareket, dil, mimari ve heykel sanatları arasındaki ilişkileri anlama,
  - * Kaynakları toplama,
  - * Drama ve diğer alanların ilişkisini kurabilme,
  - * Grup içinde odağı öğrenme,
  - * Kendini ve diğerlerini gözleme ve analiz,

- * Süreci, durumları, sınıflama yeteneği,
  - * Öğrenme sürecindeki tüm belirtileri yakalama becerisi,
  - * Sözel işaretleri anlama, konuşma becerisi, dilin seçimi, ses vs.
  - * Gerilim ve karşıtlık yaratma becerisi,
  - * Planlama becerisi, katı biçim oluşturma yerine fırsat verme,
  - * Alıcı bir biçimde öğrenme ve dinleme,
  - * İyileşme ve rehabilitasyon becerisi,
- Literatürde belirtilen drama öğretmenin becerileri/yeterliliklerine ek olarak araştırmacı tarafından belirlenen yeterlilikler ise şunlardır:
- * Yaratıcı düşünme,
  - * Doğaçlama yapabilme,
  - * Tiyatro alan bilgisi,
  - * Drama kuramsal bilgisi,
  - * Rol oynama becerisi,
  - * Çocuk ve gençlik edebiyatı bilgisi,
  - * Edebiyat bilgisi, kültürü,
  - * Uzun süreli drama deneyimi,
  - * Drama teknikleri bilgisi,
  - * Drama tarihi bilgisi,
  - * Geçmiş sanatlar bilgisi/kültürü,
  - * Çağdaş sanatlar bilgisi,
  - * Gelişim psikolojisi, ergenlik psikolojisi bilgisi,
  - * Diğer derslerle bağlantı kurabilme becerisi,
  - * Grupla çalışabilme becerisi,
  - * Tiyatro deneyimi,
  - * Drama dersini planlayabilme becerisi,
  - * Drama öğretim yöntemleri bilgisi,
  - * Drama programı yapabilme becerisi,
  - * Yaratıcılık, yeni oyunlar yaratma becerisi,
  - * Anında yeni doğaçlama/oyun planlayabilme,
  - * Deneyimlerini başkalarıyla paylaşma,
  - * Alanla ilgili bilimsel etkinliklere katılma,
  - * Mesleki yayınları izleme,
  - * Öğrencilerden kendi performansı ile ilgili geri bildirim alma,
  - * Öğrencilerle olumlu bir iletişim kurma,

- * Öğrencilerin drama performansını değerlendirme, geri bildirim verme,
- * Öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak verme,
- * Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme,
- * Meslektaşlarından kendi performansı ile ilgili geri bildirim alma,
- * Öğrencileri öğrenme stillerine göre yönlendirebilme (dilsel, mantıksal, matematiksel, uzaysal, bedensel, müziksel, dışa dönük, içe dönük),
- * Öğrencilere başarılı olma fırsatı sunma (oynama, kendini gerçekleştirme, seyirciye gösterim, haz duyma),
- * Drama gösterimleri planlayabilme,
- * Dramada sonuca da sürece de önem verebilme,
- * Bireysel farklılıkları dikkate alabilme,
- * Drama ortamında karar verme sorumluluğuna sahip olabilme,
- * Aynı anda tekli, ikili, tüm grupla drama çalışmalarını yönlendirebilme,
- * Drama dersinde disiplini koruyabilme,
- * Materyalleri (kostüm, dekor, ışık, sahne, v.b. araç-gereç) düzenleyebilme,
- * Olumlu bir sınıf atmosferi yaratabilme,
- * Drama dersinde zamanı planlayabilme,
- * Diğer öğretmenlerle bilgi alışverişinde bulunma,
- * Dramada yıllık/ünite/günlük planları hazırlayabilme,
- * Öğrencileri öğrenmeye güdüleyebilme,
- * Olumlu bir drama ortamı yaratabilme,
- * Çabaları olumlu yönde pekiştirme,
- * Bütün öğrencilerine eşit davranabilme,
- * Kalıplaşmış, ön yargılı oyunlardan yaratıcılığa doğru bir süreci geliştirebilme,
- * Öğrencilerin değerlerini tanıma ve bu değerlere saygılı davranma,
- * Drama etiğine göre davranabilme,
- * Dramada rol alma, öğrencilerle birlikte katılma, oynama,

* Her mekânda ve büyüklükteki grupla oynayabilme becerisi,

* Role kolayca girebilme becerisi,

* Rol içinde rahatlıkla oynayabilme becerisi,

* Kukla, maske, teknik araç gereç v.b. araç gereçle çalışabilme becerisi,

* Oyunculuk ve sahne bilgisi,

* Dramayla ilgili mesleki örgütlere katılma,

* Alanla ilgili yenilikleri izleyebilme,

* Gerekirse doğaçlamayı manipüle etme,

* v.b.

Drama öğretmenin yeterlilikleri çoğaltılabilir, geliştirilebilir. Bu yeterliliklere sahip olmanın kolay olmadığı açıktır. Ancak bireyin, eğitim sisteminin ve toplumun gereksinimi, isteği, işbirliği ve desteği yoluyla yeterlilikler-beceriler sağlanabilecektir. Bu ise doğru drama bilinci ve bilgisini gerektirir.

KAYNAKÇA

Drama from 5 to 16. (1989). Curriculum Matters and HMI Series. Department of Education and Science. HMSO Drama Crown Copyright.

Hoffman, K. (1995). Tiyatro Pedagojisi için Bir Ana Program Taslağı, **Theater and Schule**. Editörler: Klaus Hoffman ve Florian Vassen.

Aşağı Saksonya Eyalet Komisyonu için hazırlanmıştır. (Çev. İ. San).

Hornbrook, D. (1991). **Education and Drama**. Casting in the Dramatic Curriculum. London: Falmer Press.

IATA. (1991). **IATA/USA Handbook for Education Participant to Performer. Characteristics and Functions of Drama/Theatre**. Detroit: Published by NARA.

Kılıç, R. (1997). Ortaöğretim Okullarında Bilgi Çağının Öngördüğü Temel ve İşe Yönelik Yeterliliklerinin Ne Oranda Kazandırıldığını Değerlendirme. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi.

MEB (2000). **Öğretmen Yeterlilikleri**. Taslak Çalışma. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, Ankara.

Morgan, N., Saxton, J. (1983). Structure, Strategies, Techniques, Skills for the Drama Teacher. **Teacher Training in Canada. CCYDA Winter Journal**. Drama Canada Inc.

Okvuran, A. (2000). Dramaya Yönelik Tutumlar. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara.

Wilkinson, J. (1997). Heathcote's Teacher Education Paradigm. **Research Drama and Theatre in Education Conference**. University of Exeter. April 8-12-1997.